

Informační list: Romové ze členských států EU a podmínky na trhu práce ve Velké Británii

Romové jsou největší etnickou minoritou v Evropě a jsou považováni za nejohroženější a nejvíce marginalizovanou skupinu. První Romové ze střední a východní Evropy přišli do Velké Británie v 90. letech 20. století jako žadatelé o azyl, kteří utíkali před rasovým pronásledováním. Od rozšíření Evropské unie v letech 2004 a 2007 do Británie legálně odešli za prací, rovnými příležitostmi a kvalitním vzděláním pro své děti další Romové, kteří zde uplatňují ekonomická a sociální práva, jež jsou jim upírána v zemích původu, odkud rovněž odcházejí kvůli rasismu a diskriminaci. Ve Velké Británii založili početné komunity, zejména v severní Anglii, v East Midlands, Kentu a na severu a východě Londýna. Není známo, kolik Romů žije ve Spojeném království.¹ Nejlepší odhad se pohybuje kolem 500 tisíc. Mnoho Romů neuvádí svou etnicitu.

Pracovní omezení

Britská vláda uvalila pracovní omezení na státní příslušníky nových členských států EU (včetně státních příslušníků romské národnosti). Od roku 2004 se musí občané Česká republiky, Estonska, Maďarska, Lotyšska, Litvy, Polska, Slovenska a Slovinska registrovat v rámci Registračního seznamu pracovníků.² Podle legislativy EU nemůže toto opatření pokračovat déle než do konce dubna 2011. Od roku 2007 mohou občané Rumunska a Bulharska podnikat coby osoby samostatně výdělečně činné či mohou vykonávat krátkodobou práci v rámci Seznamu sezónních zemědělských pracovníků. V ostatních případech musí zaměstnavatel požádat o pracovní povolení pro svého budoucího zaměstnance; pokud je mu pracovní povolení uděleno, státní příslušník státu A2 musí sám požádat o tzv. kartu pro pracovníky z nových členských států („Accession worker card“). Aby bylo zaměstnání legální, musí být tento proces ukončen před zahájením výkonu zaměstnání. Z důvodu existence zmíněných pracovních omezení je pro Romy mnohem těžší nalézt legální práci; Romové jsou ze stejného důvodu mnohem zranitelnější při jednání s nelegálními či pololegálními zaměstnavateli (tzv. gangmasters) a náborovými/personálními agenturami, které fungují nelegálně. Mnoho rodin rumunských Romů tak bylo donuceno skrývat se před úřady, neposílat své děti do školy, neregistrovat se u lékaře či nevyhledávat další pomoc. Došlo také ke zvýšení výskytu drobné kriminality.

Organizace Equality prosazuje zrušení pracovních omezení, aby Romové měli víc šancí vymanit se z cyklu chudoby a vykořisťování.

Seznam sezónních zemědělských pracovníků

Seznam sezónních zemědělských pracovníků umožňuje farmářům a pěstitelům ve Spojeném království zaměstnat státní příslušníky Bulharska a Rumunska v zemědělství a potravinářském průmyslu maximálně na šest měsíců. Tento seznam funguje na základě kvót (21250 míst ročně) a pracovníkům je vydána pracovní karta. Mzda vyplácená pracovníkům musí odpovídat alespoň minimální mzdě v zemědělství (Agricultural Minimum Wage). Pracovníkům musí být poskytnuto ubytování.³

¹ Více informací o Romech ve Velké Británii na <http://equality.uk.com/Roma.html>

² Informace o Workers Registration Scheme na <http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/workingintheuk/eea/wrs/>
Více informací v češtině na [http://ec.europa.eu/eures/main.jsp?](http://ec.europa.eu/eures/main.jsp?acro=free&lang=cs&countryId=UK&fromCountryId=HU&accessing=0&content=1&restrictions=1&step=2)

³ Informace o Seasonal Agricultural Workers Scheme na <http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/workingintheuk/eea/saws/>, více informací v češtině najdete na [http://ec.europa.eu/eures/main.jsp?](http://ec.europa.eu/eures/main.jsp?acro=free&lang=cs&countryId=UK&fromCountryId=BG&accessing=0&content=1&restrictions=1&step=2)

Situace Romů ve Velké Británii

Výsledky průzkumu realizovaného v roce 2009 pod názvem 'The movement of Roma from new EU Member States: A mapping survey of A2 and A8 Roma in England (Patterns of settlement and current situation of new Roma communities in England)'⁴ ukázaly, že mnoho Romů ve Velké Británii pracuje za nízkou mzdu na základě dočasných pracovních smluv administrovaných nelegálními či pololegálními zaměstnavateli (tzv. gangmasters) a náborovými/personálními agenturami. Jejich oslabená pozice je často předmětem vykořisťování. Mnoho romských rodin žije v přelidněném bydlení nízké kvality, kde žijí společně s ostatními rodinami. To má často za následek chatrné zdraví u dětí i dospělých, a nízkou školní docházku a špatné známky a výsledky u dětí. Romové z nových členských států EU obvykle přicházejí do Velké Británie za již existujícími kontakty, tedy za přáteli či příbuznými. Často mají informace, kde hledat bydlení a jak v sektoru šedé ekonomiky hledat práci. Jejich slabá sociální situace je může donutit vzít jakoukoli práci, která je k dispozici, ačkoli mzda, která je jim vyplácena, je často nižší než zákonem daná minimální mzda.

Organizace Equality se zasazuje o přísnější prosazování zákona *Gangmasters Licensing Act* v boji s vykořisťováním Romů ze strany nelegálních zaměstnavatelů (tzv. gangmasters) a personálních agentur.

Obchodovní s lidmi a vykořisťování: Romové

Míra obchodování⁵ s mladými Romy z členských států EU je stále spíše ojedinělým jevem. Navzdory neoficiálním údajům nebyl dodnes ve Spojeném království realizován žádný výzkum, který by se zabýval fenoménem obchodování s příslušníky romských komunit.⁶ Někteří dospělí Romové se nedomnívají, že se angažují v obchodování s lidmi či ve vykořisťování, pokud do Velké Británie přivezou skupinu mladých lidí (mladších 18 let), s nimiž jsou v příbuzenském vztahu, se souhlasem jejich rodičů i jich samotných, aby ve Velké Británii pracovali a posílali svým rodinám domů peníze potřebné k přežití či k nákupu majetku. Jedná se nicméně o vykořisťování, pokud tyto osoby nedosáhly zákonného věku pro výkon zaměstnání.⁷ Měly by chodit do školy nebo navštěvovat jiný typ výuky.

---

⁴ Výzkum realizovaný Lucíí Fremlovou a Heather Ureche. Zpráva je k dispozici ke stažení na <http://equality.uk.com/Resources.html>

⁵ Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zvláště se ženami a dětmi z roku 2000 (tzv. Palermský protokol), který doplňuje Úmluvu OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu v článku 3 zmiňuje následující terminologii (neoficiální překlad):

(a) "Obchodování s lidmi" se rozumí najímání, přeprava, převod, ukrývání nebo přijímání osob prostřednictvím hrozby silou nebo použití síly nebo jiných forem nátlaku, pomoci únosu, podvodu, klamu, zneužití moci nebo zranitelného postavení nebo poskytnutím či přijímání plateb nebo výhod k získání souhlasu osoby mající kontrolu nad jinou osobou za účelem vykořisťování. Vykořisťování zahrnuje přinejmenším vykořisťování druhých k prostituci nebo k jiným formám sexuálního zneužívání, nucené práce nebo služby, otroctví či praktiky podobné otroctví, nevolnictví či odstraňování orgánů;

(b) Souhlas oběti obchodování s lidmi se zamýšleným vykořisťováním uvedeným v pododstavci (a) tohoto článku je nepodstatný, pokud má některý z prostředků uvedených v pododstavci (a) byly použity;

(c) najímání, převoz, převod, ukrývání nebo příjem dětí za účelem vykořisťování se považuje za "obchodování s lidmi", i když to neznamená žádné z prostředků uvedených v pododstavci (a) tohoto článku;

(d) "dítětem" se rozumí osoba mladší osmnácti let.

<http://www2.ohchr.org/english/law/protocoltraffic.htm>

⁶ Předběžné výsledky nejnovějšího výzkumného projektu Evropského centra pro práva Romů/Člověka v tísni Slovensko o obchodování s romskými dětmi, muži a ženami realizovaného v Bulharsku, České republice, Maďarsku, Rumunsku a na Slovensku naznačují, že Romové jsou neúměrně více ohroženi obchodováním s lidmi kvůli jejich nízkému socioekonomickému postavení, horším školním výsledkům, vysoké míře nezaměstnanosti a přetrvávajícímu rasismu a diskriminaci.

⁷ Ve Velké Británii neexistují speciální zákony na ochranu zaměstnaneckých práv mladých pracovníků ve věku 16 - 18 let, týkající se zdraví a bezpečnosti na pracovišti, typů práce, kterou mohou vykonávat, a počtu hodin, které mohou odpracovat.

Neoficiální údaje naznačují, že rovněž existuje malý počet lidí, často neromů, kteří obchodují skupinami Romů, včetně Romů mladších 18 let, s nimiž nejsou v žádném příbuzenském vztahu, za účelem pracovního vykořisťování a obchodního zisku.

Obchodování s mladými Romy za účelem prostituce je ojedinělé a zdá se, že vládní statistiky, které nejsou v žádném případě úplné, toto potvrzují.

Organizace Equality plně odsuzuje obchodování s dětmi a dospělými za jakýmkoli účelem, ať už se jedná o obchodovatele z romských komunit či nikoli, což je častý případ.

Kontakt:

Lucie Fremlova

Head of Programmes

Equality

E: lucie@equality.uk.com

W: [//equality.uk.com](http://equality.uk.com)